

MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA
PREVENTIVA (CONTROL ARQUEOLÒGIC) AL CARRER
D'EN SERRA 18 – CÒDOLS 25 (BARCELONA,
BARCELONÈS).

CIUTAT VELLA, BARCELONA
(CODI: 071/17)

Núm. Exp. DGPC: 2017-1-20517

Data de la intervenció:

Del 26 de juny al 14 de juliol de 2017

Direcció:

MIRIAM ESQUÉ BALLESTA

Arqueòloga

Directora:

MIRIAM ESQUÉ BALLESTA

Gestió de la intervenció:

MARTA FÀBREGAS

ATICS SL

Barcelona, Agost de 2017

FITXA TÈCNICA

NOM DE LA INTERVENCIÓ	Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25
UBICACIÓ	Barri Gòtic, Districte de Ciutat Vella Barcelona (Barcelonès)
COORDENADES UTM Fus31N amb Datum ETRS 89 (UB/ICGC)	X: 431320.0 Y: 4581218.8 Z: 4,20 m.s.n.m.
CONTEXT	Zona urbana
TIPUS D'INTERVENCIÓ	Preventiva terrestre
CLASSE D'ACTIVITAT	Sondeig arqueològic
DATES D'INTERVENCIÓ	Del 26 de Juny al 14 de Juliol de 2017.
EQUIP TÈCNIC	Direcció: Miriam Esqué Ballesta

INDEX

1. INTRODUCCIÓ	6
2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA.....	8
2.1. El Barcelonès.....	8
2.1. La ciutat de Barcelona.....	9
3. ANTECEDENTS HISTÒRICS I ARQUEOLÒGICS	11
3.1. La ciutat de Barcelona.....	11
3.2. La Via sepulcral i la Plaça de la Mercè.	15
3.3. Context històric de la zona i intervencions arqueològiques properes.....	18
4. METODOLOGIA.....	23
5. DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS	25
6. CONCLUSIONS	28
7. UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES	30
8. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA.....	37
9. BIBLIOGRAFIA.....	67
ANNEX:	71
INVENTARI DELS MATERIALS	
DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA.....	

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 0711/17. Juny-Juliol 2017.

1. INTRODUCCIÓ

Amb motiu de les obres de reforma de l'edifici situat al carrer d'En Serra 18- Còdols 25 de la ciutat de Barcelona (Barcelonès), a càrrec de l'empresa INMUEBLES MOLÍ S.L., s'ha dut a terme durant els de juny i juliol de 2017, el control arqueològic preventiu del qual és objecte aquesta memòria.

Degut a aquestes actuacions, les quals van realitzar l'obertura d'un fossat d'ascensor sense el permís i/o notificació de l'inici dels treballs al Servei d'Arqueologia de la ciutat de Barcelona, i el conseqüent control arqueològic, es van establir una sèrie de mesures correctores detallades a continuació.

En primer lloc s'estableix l'obertura d'un nou fossat a mode de sondeig, amb unes mides establertes de 1.65x1.65m assolint una profunditat màxima de 1.5m respecte la cota d'obra en un nou emplaçament, així com el control de les tasques de sanejament contemplades al projecte d'obra, les quals consistien en l'obertura de la planta soterrani, per tal de realitzar unes rases de canalització d'aigües residuals, consistents en diferents trams de rasa de nova instal·lació, i la substitució d'un canal ja existent.

Les mides de les rases configuren un traçat de 26m de llarg per uns 60cm d'ample assolint una profunditat màxima de 50cm respecte la cota de carrer.

Conjuntament es realitza el control arqueològic de les tasques de rebaix de diversos punts de la finca.

Donada la importància arqueològica i històrica d'aquesta zona dins la ciutat de Barcelona, es va prendre la decisió d'efectuar un control arqueològic a càrrec de l'empresa ATICS S.L., sota la direcció tècnica de l'arqueòloga Miriam Esqué Ballesta, amb l'objectiu de detectar, documentar i així realitzar un estudi de les possibles restes conservades al subsòl, amb el corresponent recull de la informació històrica necessària per tal d'ampliar els coneixements vigents de la ciutat sobre èpoques anteriors.

La finalitat de les tasques de control i documentació arqueològica ha estat la de detectar, documentar i realitzar un estudi de les restes conservades, amb el corresponent recull de la informació històrica necessària per tal d'ampliar els coneixements vigents de la ciutat sobre èpoques anteriors, i finalment l'avaluació de les restes que podrien quedar afectades per les obres.

El buidat de la rasa i rebaixos posteriors, es van fer totalment de forma mecànica mitjançant una màquina retroexcavadora de petites dimensions tipus Bobcat,

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 0711/17. Juny-Juliol 2017.

sota el corresponent control arqueològic. L'actuació arqueològica es va centrar d'una banda, en el control visual de la realització dels treballs d'obertura i buidat de la rasa, i per l'altra, en l'excavació manual per part de la direcció tècnica quan les característiques de la terra extreta o l'aparició d'estructures construïdes així ho requerissin.

2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA

2.1. El Barcelonès

Comarca de Catalunya, la capital de la qual és Barcelona. Es tracta de la comarca més poblada i industrialitzada del principat. Limita al nord amb el Vallès Occidental i Oriental; a l'est amb el Maresme i la Mediterrània, i per l'oest i el sud amb el Baix Llobregat.

La seva geografia està marcada per la plana de l'àrea metropolitana o Pla de Barcelona, la serralada de Collserola i els rius Llobregat i Besòs.

El Pla de Barcelona és una de les unitats morfològiques que configuren el territori, anomenat Barcelonès, que s'estén des de la costa mediterrània a la Serralada Litoral, concretament entre el tram de la serra de Collserola i els estrets de Martorell i de Montcada, però on els rius Llobregat i Besòs respectivament van sortir a la mar amb la formació dels seus deltes. D'aquesta manera el territori presenta dos elements morfològics clars: la serra de Collserola i la plana.

La Serra de Collserola, horst compost per granits i esquists, presenta unes altituds molt moderades, entre els 300 i 500 metres, destacant el Tibidabo que arriba als 512m. Al nord, aquesta carena comença sobre el riu Besòs amb el turó de Manyoses (2102m) i al sud-oest destaca el puig de Sant Pere Màrtir com a darrera elevació (399m). La carena presenta diversos passos de muntanya que possiblement han servit de vies de comunicació al llarg de la història.

El Pla de Barcelona es troba obert al mar i limitat per la Serralada Litoral i al sud per la falla que segueix des del Garraf i el turó de Montjuïc (que és el punt més elevat, 173m) fins al turó de Montgat, més enllà del Besòs. Aquesta falla és visible a través de l'esglaó, d'uns vint metres, que sembla separar l'eixample de la ciutat vella i que es documenta en la morfologia urbana : la baixada de Jonqueres, la Via Laietana i els carrers de les Moles, d'Astruc i de Jovellanos.

La plana està formada per la conjunció de dos deltes, el del Llobregat i el del Besòs, que a causa de l'acumulació de detritus quaternaris i sorral a la línia costanera, han acabat formant un conjunt identificable per la uniformitat urbana. En aquesta plana es distingeixen petits turons arran de mar que tenen el seu origen en els plegaments de dipòsits marins del miocè i el pliocè. És en el cas de la muntanya de Montjuïc, del turó dels Ollers, i ja dins la ciutat del sector dels carrers d'Escudellers i Nou de Sant Francesc, i de les Falzies on es localitza

l'antiga Llotja i del Tàber, on s'assentava la ciutat romana. Des de l'època romana el constant progrés de la línia de costa degut a l'aportació dels arrossegaments del Besòs i al corrent marí tangencial a la costa que aporta terres del Maresme, van contribuir al rebliment d'estanys i aiguamolls i van anar encerclant aquests turons, passant a formar part de la terra ferma.

Aquests materials s'acumularen darrere l'escullera feta per a protegir el nou port i que arribaren a formar l'emplaçament de l'actual Barceloneta. Finalment, l'acció dels corrents de la mar, arrossegant els materials detrítics, terraplenant badies i albuferes, ha ajudat a conferir a la costa del Pla de Barcelona el seu aspecte rectilini, sense entrants ni accidents notables.

Geològicament hi ha una unitat quaternària (pleistocè i holocè) que en cobreix una de terciària. D'època quaternària a l'holocè és on es localitza l'activitat antròpica, es registren nivells d'argila, sorres i graves d'origen torrencial i col·luvial, a part dels estrats superiors que és on es registrava la major presència de restes arqueològiques d'època contemporània i moderna.

2.1. La ciutat de Barcelona

Barcelona està situada a la costa mediterrània, en el lloc anomenat Pla de Barcelona, comprès entre els rius Besòs i Llobregat, al nord es troba la serra de Collserola, on hi ha el Tibidabo, que és el cim més alt (542 metres). La serralada de Sant Mateu a llevant i el massís de Garraf a ponent fan que les entrades fàcils al pla d'al·luvió, sobre el qual reposa la ciutat, siguin els passos fluvials del Besòs i el Llobregat.

Les òptimes condicions climàtiques i estratègiques de la ciutat han afavorit al llarg del temps el seu desenvolupament que, amb Montjuïc vora el mar, ha facilitat la defensa del seu litoral. Els seus orígens es situen en el petit pujol del Tàber, però ben aviat els límits s'anaren expandint pel pla, on només s'aixequen, cap al nord, els turons de Monterols, el Putget, la Creueta, el Carmel, la Muntanya Pelada i el Turó de la Peira.

Des del punt de vista urbanístic la ciutat de Barcelona consta de diverses àrees organitzades en districtes. La zona que ens ocupa es troba situada en el districte de Ciutat Vella. Aquest espai inclou, d'una banda, un nucli central anomenat barri gòtic que correspon a la primitiva ciutat romana i, de l'altra, un seguit de ravals

situats al seu voltant que es van formar en època medieval, dins el perímetre de les muralles aixecades al segle XIII. Aquestes viles noves foren conegudes amb els noms de les esglésies que els centralitzaven: del Pi, de Santa Anna, de Sant Pere, de la Mercè i de Santa Maria del Mar. Els darrers sectors del nucli antic de la ciutat, és a dir, la Rambla i el Raval, varen començar a ser urbanitzats quan quedaren inclosos dins del tercer recinte fortificat que es bastí al llarg de la segona meitat del segle XIV.

3. ANTECEDENTS HISTÒRICS I ARQUEOLÒGICS

3.1. La ciutat de Barcelona

La història de la ciutat de Barcelona sembla que arrenca d'un primitiu poblat ibèric, situat al promontori de Montjuïc. Ja des d'època romana la ciutat esdevé un centre de gran importància, la ciutat de *Barcino*, situada al cim del mont Tàber, geològicament un paleorelleu exhumat en retrocedir gradualment el turó Barcelona, on actualment hi ha la Plaça Sant Jaume i la Catedral. Fou sobre aquest turó on s'ubicà la ciutat romana en època d'August, i la Plaça Sant Jaume respon a la probable ubicació del fòrum de la ciutat.

L'origen de la ciutat de Barcelona s'ha de situar a la colònia ***Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino*** fundada de nova planta per August al s.I aC. La ciutat emmurallada, amb un perímetre clar, presenta una planta octogonal amb una trama a partir de dos grans eixos, el *cardo maximus* i el *decumanus maximus*. Aquests dos eixos donaven la pauta a la resta de la xarxa de carrers rectilinis amb illes regulars, confluint en un espai obert central, el fòrum, on s'ubica l'actual plaça Sant Jaume.

Com a conseqüència de l'augment de població que es produeix ja des de començament del s. IX , s'urbanitzà una part del territori que ocupava fora del recinte de les muralles romanes, i per tal de protegir aquests nous nuclis de població anomenats vila noves al voltant de centres d'ordre econòmic o religiós.

Barcelona a l'any 1000, segons Philip Banks (Catalunya Romànica Vol. XX)

Barcelona a l'any 1280, segons Philip Banks (Catalunya Romànica Vol. XX)

L'any 1358, marca una altra fita important, serà l'inici de les obres de refortificació del perímetre de 1285 i la creació del tram marítim, començant els treballs als esperons de Sorsmenor (a la Ciutadella), a Framenors (Passeig Colom) i a Santa Anna.

A aquesta primera ampliació i posterior refortificació del perímetre del recinte emmurallat de la ciutat, tradicionalment relacionat a Jaume I, s'ha d'afegir l'ampliació cap al Raval a mitjans del s.XIV promoguda per Pere el Cerimoniós, a partir de diferents fases. Aquesta nova ampliació marcaria el definitiu traçat de la muralla de la ciutat, abastant els actuals carrers de Pelai, les rondes de Sant Antoni i Sant Pau i el Paral·lel. D'aquesta manera l'estructura física de la Barcelona medieval quedaria consolidada entre els s. XIV i XV. Tot aquest cinturó es completaria a s.XVI amb l'aixecament de la muralla de mar.

L'any 1369 es realitzà un projecte que feia passar la muralla, des del Portal de St. Antoni cap al segon recinte murat, tallant els carrers de la Cadena, de Robador i de Sant Pau, per a enllaçar-se amb la muralla de la Rambla, havent passat el carrer de la Boqueria, prop del Portal de Sta. Eulàlia. Sembla que es va desestimar i no es va realitzar. La muralla seguí un nou curs des de St. Antoni a St. Pau, i d'allà a les Drassanes.

De nord a sud trobem 4 portals, el de Tallers que data de 1359, el de St. Antoni, que fou durant segles la Porta Triomfal de la ciutat, accés per les comitives reials, el de St. Pau bastit el 1389 i el de Drassanes. D'aquest últim llenç de mur encara

comencen a sorgir nuclis de poblament importants a l'entorn directe que exigien l'enderrocament d'unes muralles que ara feien impossible el desenvolupament normal de l'urbanisme i dels serveis de la ciutat. La pressió popular feu que durant la revolució de Juliol de 1854 s'iniciés l'enderroc i que posteriorment fos acceptat pel govern central, fins al punt que el 12 d'Octubre del mateix any, fos aquest govern el que es fes càrrec de les despeses que fins aquell moment havien estat a compte de l'Ajuntament de Barcelona.

Un cop desnonada la muralla es procedí a la construcció de la nova Barcelona dissenyada per Ildefons Cerdà: l'Eixample.

3.2. La Via sepulcral i la Plaça de la Mercè.

- La zona sepulcral de l'àrea de la Plaça de la Mercè correspon a l'eix de via allunyat del *pomerium*, on les restes documentades són escasses, i les zones habitades més properes són les de la vila suburbana de Sant Pau del Camp i una possible vila a la plaça del Duc de Medinaceli. Pel que fa a les restes de necròpolis documentades en aquesta via, es registren les documentades a la zona de les Drassanes Reials, i les documentades a la Plaça de Medinaceli 1, com petites troballes al llarg d'un eix viari paral·lel a la costa, que perpetua el traçat dels carrers de Josep Anselm Clavé, Ample i d'Àngel Baixeres (Beltran de Heredia, 2010), fins al portal de Regomir.

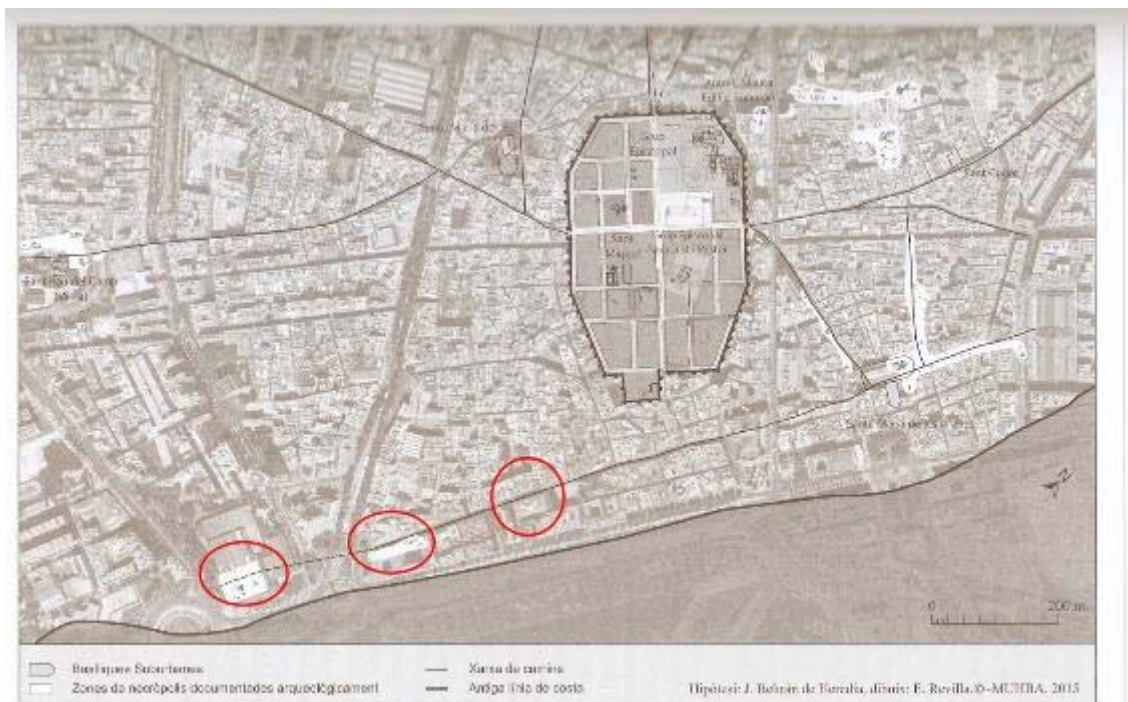
Les intervencions realitzades a l'àrea de necròpolis de les Drassanes reials ha permès documentar un espai emmarcat entre el s.I dC. fins el s.VII dC, amb un mig centenar d'unitats funeràries documentades, amb una gran diversitat tipològica ja pel que fa a la seva factura com el ritual funerari dut a terme.

Malgrat la manca d'evidències estructurals pertanyents a un tram de via romana pròpiament dit, com poden ser restes de pavimentació d'una possible calçada o elements senyalitzadors tant de la via com de les sepultures, l'existència de la necròpolis de les Drassanes Reials, i la disposició dels enterraments permeten suposar l'existència d'un camí com a eix vertebrador dels enterraments. Pel que fa a l'àrea de les Drassanes Reials, un ampli espai mancat de restes dins la zona, permet determinar que l'eix articulador del tram de necròpolis no és altre que un tram devia que devia travessar el Pla de Barcelona i que transcorreria paral·lel a

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 071/17. Juny-Juliol 2017.

la línia de costa, una via ja coneguda e trams més propers i àmpliament estudiada (Beltran de Heredia , 2010).

Juntament amb les restes de les Drassanes Reials, seguint aquest eix vertebrador, es localitza la zona del Govern Militar on es documenta un conjunt de 16 unitats funeràries, de diversa tipologia emmarcades en un context baiximperial.

D'esquerra a dreta, àrea de necròpolis de les Reials Drassanes, àrea del Govern Militar, àrea al carrer de la Mercè. (Font: Esteve Nadal, Quarhis 2015).

- Actualment, la zona coneguda popularment com a barri de la Mercè de Barcelona comprèn la plaça i el carrer que porten el nom de la patrona de la ciutat, i tots aquells compresos entre el carrer Ample, el passeig de Colom, la via Laietana i el Portal de la Pau, ja a les Rambles.

Òbviament, l'obertura de la via Laietana durant el s. XX, va modificar el límit septentrional del barri, fent desaparèixer la plaça de Sant Sebastià, que fins llavors havia servit de separació amb la Ribera. Situat la franja territorial existent entre l'antiga colònia romana i la costa, presenta restes d'habitat humà i necròpolis que es poden remuntar al s. I dC, però no serà fins el s XII quan es comença a urbanitzar per donar lloc a l'anomenada Vilanova dels Còdols. Aquest procés d'ocupació del territori cal relacionar-lo amb el creixement poblacional

propiciat per la bonança agrícola que es va viure entre els s. X i XII, fenomen al qual més tard haurem d'afegir el creixement comercial dels segles posteriors. És un fenomen força ràpid que ens permet parlar, ja en el s. XII, dels Còdols com una de les viles noves que s'havien desenvolupat al voltant del *pomerium* romà, una vilanova amb una base econòmica centrada en l'activitat comercial i portuària, fruit de la seva proximitat a la línia de costa, ben diferenciada de les viles noves dels Arcs, de Sant Cugat o de Sant Pau, totes elles d'economia agrícola i ramadera. La construcció del temple dedicat a la Mare de Déu de la Mercè per part dels mercedaris, cinquanta anys més tard que Ramon Nolasca fundés l'orde el 1218, amb la finalitat de rescatar captius cristians i dedicar-se al comerç, va crear un nucli centralitzador del barri que va acabar per donar-li el nom. D'aquest primer edifici no en queda res, doncs el que observem actualment es fruit d'una reforma del 1765, i es troba unit, mitjançant dos ponts d'obra, a les restes del convent dels mercedaris que podem contemplar, molt desfigurades, a l'actual comandància de l'exercit, propietari de l'edifici des del 1846. De fet el temple va prendre importància després que els consellers de la ciutat decidissin declarar la Mercè com a patrona de Barcelona el 1687, al haver lliurat, segons ells, els camps d'una plaga de llagosta.

Un segon eix vertebrador del barri fou el convent de Sant Francesc, situat a l'actual plaça del Duc de Medinaceli, fundat al s XIII sota protecció de Jaume I, i desmantellat el 1822 amb el trienni liberal, en sospitar-se que l'orde franciscà conspirava contra el govern. Durant anys el solar es va destinar a presó de dones, fins que el duc de Medinaceli va reclamar-ne els seus drets com a propietari, que foren reconeguts per l'Ajuntament, i els va cedir en part a la ciutat per ampliar la plaça. Aquests dos centres neuràlgics són articulats pel carrer Ample, un dels més carismàtics de la Barcelona medieval. També conegut com a carrer dels Marquet, degut a l'existència de propietats d'aquesta família de prohoms barcelonins, el carrer Ample va acabar rebent aquest nom per ser el carrer més ample de la ciutat. Entre els s. XVI i XIX va convertir-se en la via principal de Barcelona, construint-se palaus i casals de famílies benestants que van substituir en bona part l'esperit que fins aleshores tenia el carrer de Montcada.

Tristament, la gairebé totalitat de les seves edificacions medievals foren substituïdes al llarg dels s. XIX i XX pels immobles que observem avui dia.

Durant anys l'activitat principal del barri fou el comerç, en part degut a la seva proximitat al mar, i a la presència del mateix orde mercedari, que estava molt vinculat al comerç amb Amèrica. La construcció de la muralla de mar entre el 1553 i 1563 sota regat de Carles V va tancar el barri a la costa i va donar-li una imatge de foscor i congestió que va perdurar fins a finals del s. XIX. L'enderroc del mur el 1877 (emmarcat dins el llarg procés d'enderroc de la muralla), gràcies a la pressió dels comerciants de la zona, va donar nous aires a la Mercè, amb l'obertura del passeig de Colom, que va permetre tenir de nou vistes al mar; moltes entitats bancàries es van establir llavors en aquests terrenys, convertits en passeig habitual de l'aristocràcia i la burgesia barcelonina. Però fou un miratge que durà ben poc, doncs amb el trasllat progressiu dels bancs i les famílies burgeses cap al nou Eixample, el barri de la Mercè va tornar a caure en la deixadesa i la foscor, imatge que es va voler solucionar amb l'obertura de places com la del duc de Medinaceli o la d'Antoni López a finals del s. XIX, o la de la Mercè el 1981, que si més no va permetre observar en tot el seu esplendor la façana del temple, fins llavors encaixonat entre carrers estrets.

3.3. Context històric de la zona i intervencions arqueològiques properes.

El barri de la Mercè no ha patit transformacions urbanístiques importants en els darrers anys, tret de l'obertura de la plaça de la Mercè el 1981, la qual simplement va consistir en l'enderroc d'una illa de cases, sense que es realitzés cap moviment de terra o excavació de cap mena. Es per aquest motiu que el coneixement que tenim del seu subsòl és molt limitat.

Tot i així, es tenen notícies de l'existència d'una zona de necròpolis tardo romana formada per tombes de fossa simple, enterraments en àmfora i algun sarcòfag monolític, a la seu del Govern Militar, estenent-se per la plaça del duc de Medinaceli i pel carrer de Josep Anselm Clavé cap el nord.

INTERVENCIONS

➤ Plaça Portal de la Pau 5, Passeig Colom 52, Carrer Josep Anselm Clavé C, Agustí Duran i Sampere¹.

Arran de les reformes de l'any 1930 a l'edifici del Govern Militar es varen documentar un seguit d'enterraments d'època romana a l'indret anteriorment ocupat pel convent de Framenors o convent de Sant Francesc. En aquest indret es va documentar que l'estratigrafia formada per una capa d'argila vermellosa i sorres d'aportació fluvial. Va ser en aquest estrat de sorres on es van exhumar 10 enterraments; s'interpretà que havien estat inhumats en caixes de fusta, donada l'aparició de claus de ferro i restes de fusta carbonitzada. A banda, 4 tombes més estaven formades per tègules planes formant una mena de caixa. Finalment es documentaren 2 enterraments més amb tègules a doble vessant. Segons l'investigador Agustí Duran i Sampere amb tota la documentació recopilada es datà la necròpolis en època romana baiximperial per les similituds amb la necròpolis de Can Casanovas.

➤ El 1997, una excavació en extensió a la plaça Joaquim Xirau² va permetre documentar diverses estructures productives d'època alt imperial, així com les restes d'un mausoleu del tipus capsula *taulae*, amb les restes del difunt incinerat i un petit aixovar format per objectes personals de vidre i ceràmica; en estar tot amortitzat durant el s III dC, es va arribar a la conclusió d'estar davant un centre productiu o vil·la en ús des del s I dC fins la segona meitat del s II dC, i amb zones d'enterrament relacionades (HUERTAS, 1997). En la mateixa excavació també es van poder documentar 20 m de l'antiga muralla del s XIII. Molt a prop, al carrer Nou de Sant Antoni i el passatge de la Pau, A. Bordas va poder documentar diferents estrats baix imperials i medievals sense gaire rellevància, en el transcurs de les obres per instal·lar la recollida pneumàtica de residus.

➤ Carrer Ample 5. Vanessa Triay (Atics S.L.) 2004³.

¹ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/450>

² <http://cartaarqueologica.bcn.cat/574>

³ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/191>

A partir dels rebaixos necessaris per instal·lar una escala, es documentà un enterrament del s I dC, observant-se en tot moment una estratigrafia similar a la descrita per J. Huertas.

- Plaça de la Mercè 3-4, Carrer de la Mercè 8-10. Lluís Juan González, (Atics, S.L) 2006⁴.

Fruit de la realització d'unes rases per a la instal·lació d'un servei de telefonia, es va dur a terme l'obertura de rases per a documentar la possible presència de restes arqueològiques, amb resultats negatius. Els resultats negatius, però, són vàlids únicament fins a la profunditat màxima que es va assolir durant el desenvolupament de l'obra.

- Plaça Duc de Medinaceli 4, Passeig Colom 20, Carrer de la Mercè 2, Roser Arcos (Arqueociència SCSL) 2008⁵.

Es realitzen diversos sondejos per a estudi del subsòl, on es documenten diverses unitats estratigràfiques emmarcades entre el s.XV-XVIII. En aquest espai s'hi ubicava l'església i del convent de Sant Francesc.

- Carrer Ample 1. David Prida Trujillo, (Arqueocat, S.L) 2007-2008⁶.

Durant les obres de rehabilitació de l'edifici que contemplaven una planta subterrània es van documentar les restes d'uns murs amb un paviment de terra piconada associat, una canalització i una sitja emmarcat dins l'època fundacional de la ciutat romana de *Barcino* (inicis del segle I dC). Es tractaria d'estructures que podrien estar relacionades, degut a la seva proximitat amb la línia de mar, amb activitats marítimes.

Ja dins el segle II es documenta la presència de restes associades a construccions del *suburbium* com murs, clavegueres i paviments d'*opus signinum*. Després de la seva amortització, l'espai s'usa com a zona d'abocador, localitzant diverses fosses que contenen una important quantitat de material (ceràmica de luxe, pintures murals, llànties i fauna).

⁴ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/313>

⁵ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/984>

⁶ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/3123>

Remarcar la localització d'una zona de necròpolis i es localitzen 25 enterraments, en fossa simple, caixa i/o coberta de tègules, o reaprofitant estructures anteriors, com per exemple una claveguera, datades dins un marc cronològic de finals del segle II – segle IV.

Localització d'un forn de finals del s.XIII.

- Plaça Duc de Medinaceli 1-1b. Jordi Chorén Tosar, (Estrats Gestió del Patrimoni Cultural S.L.) Setembre 2012⁷.

En destaca el registre de l'estratigrafia d'època romana el qual presenta uns 2m de potència, amb nivells que van entre els segle I-II dC, nivells que posteriorment queden amortitzats i l'espai torna a formar part del sorral de platja, quedant totalment exempt de materials al llarg dels següents mil anys.

Es documenta una fase imperial emmarcada entre el segles I-III dC, mb aportacions de materials destinats a crear successius nivells de circulació i algunes estructures construïdes: una hipotètica latrina i dos ramals de canalitzacions amb base de tègula plana i revestiment ceràmic parietal.

No és fins al segle XIII que es documenta una ocupació de la zona, basada en edificis senzills dels quals es documenta una activitat de només unes dècades. Poc temps després, en canvi, es construeix un edifici de grans dimensions atribuït a un casal que es construeix a finals del segle XIII o principis del segle XIV i que tindrà continuïtat fins el segle XIX, identificat com el casal dels Montcada que posteriorment passà a mans dels Cardona i que fou conegut com a Palau del Virrei durant el segle XVI. Aquest edifici sembla que hauria tingut un pati interior que quedaria envoltat per diferents estances, algunes d'elles amb grans arcades de diafragma sostingudes per pilars, documentats al llarg de la intervenció, el qual objecte de diverses reformes fins que la seva propietat passa a mans del Duc de Medinaceli, que decideix enderrocar-lo i vendre els solars en subhasta a inicis del segle XIX.

- Carrer Ample 11-13. Vanesa Triay (Atics S.L.) 2017.

Arrel dels treballs de remodelació d'un nou edifici, i més concretament al rebaix destinat a la instal·lació d'una grua, es documenten restes construïdes

⁷ <http://cartaarqueologica.bcn.cat/3494>

pertanyents a diverses estructures relacionades amb la finca del segle XIX juntament amb algunes restes d'edificacions d'època medieval com murs, basaments de pilar paviments, dipòsits, clavegueram i una sitja. Ja en les cotes inferiors dels rebaixos fins el moment es van documentar evidències d'ocupació d'època romana però sense cap tipus de construcció associada.

Destacar especialment la documentació d'un nivell d'enderroc format per abundats restes de material constructiu, amb fragments d'*opus signinum* i, algun fragment de pintura mural. Aquest amortitzava una edificació romana de la qual s'ha pogut documentar diverses estructures. El moment de l'enderroc es situa (a falta d'estudi acurat del material ceràmic en el moment de realització d'aquesta memòria) en un context cronològic entre els segles III-V amb ceràmica clara D, ceràmica africana de cuina i àmfora africana.

Per sota d'aquest nivell d'enderroc es documenta una construcció de la qual s'ha conservat dos murs i restes d'un paviment d'*opus signinum*, la qual donades les característiques de l'obra no es pot determinar la funcionalitat d'aquesta construcció romana. Per les característiques que presenta però, podria tractar-se d'una edificació d'entitat. Aquesta pot ser relacionada amb el *suburbium* situat en el front marítim com les restes documentades en les intervencions del mateix carrer Ample 1 o Riudarenes 7-9. En el cas de la intervenció d'Ample 1 situada a pocs metres d'Ample 11-13 es documenta una ocupació similar a la localitzada a la present intervenció i amb clars paral·lelismes on en el segle II s'amortitzen les estructures anteriors i es documenta una fase molt activa que deixa restes a tot el solar: murs, clavegueres i paviments d'*opus signinum*, que es poden associar a construccions del *suburbium*.

4. METODOLOGIA

Per tal d'aconseguir els objectiu marcats, cal seguir una metodologia sistemàtica i adequada. La que s'ha realitzat en aquesta intervenció s'inspira en el mètode de registre utilitzat per E.C.Harris i per A.Carandini (Harris, 1975, 1977, 1979; Carandini 1977, 1981). Es tracta de registrar objectivament els elements construïts i estrats que s'identifiquen (tant els que es conserven en alçat com els que es descobreixen en el subsòl), realitzant una numeració correlativa d'aquests, sota el nom d' "Unitat Estratigràfica" (u.e.) que individualitza els uns dels altres. Cada u.e. es registra en una fitxa on s'indica: la ubicació en el jaciment, les seves característiques físiques, la situació en les plantes i seccions i la posició física respecte a la resta d'unitats estratigràfiques amb les quals es relaciona. Aquest mètode també inclou la realització de material gràfic, compost per plantes i seccions i el material fotogràfic imprescindible per a la constància visual dels treballs realitzats.

La principal raó de ser de l'arqueologia urbana és l'estudi de l'evolució històrica de la ciutat on es realitzi, allò que ha impulsat i ha provocat canvis en el territori, tant en l'àmbit geomorfològic com urbanístic, històric, organitzatiu i social, fins a esdevenir el fet concret del moment actual.

En el cas que en qualsevol intervenció es trobés algun tipus de material ceràmic, s'ha de recollir i separar diferenciant els materials que han sortit als diversos estrats arqueològics, i ajuden a donar una datació tant dels mateixos estrats com de les estructures que s'hi poden trobar relacionades.

Inicialment aquest material s'ha de rentar i seguidament se li atorga una sigla depenent de cada excavació, per tal de facilitar el seu inventari i precisar al màxim la informació recollida en les respectives memòries o informes arqueològics.

De la mateixa manera s'actua en el cas de documentar altres materials com el bronze, ferro, vidre, ossos, etc....

Pel que fa a les cotes registrades en aquesta intervenció, davant la impossibilitat d'obtenir una referència en cotes absolutes, a la planimetria presentada les cotes es prenen a partir d'una referència relativa de la cota del nivell de superfície de l'obra en el moment de la intervenció.

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 0711/17. Juny-Juliol 2017.

Al llarg d'aquesta intervenció s'ha realitzat un control visual dels treballs realitzats per part del personal de l'obra, així com de l'excavació manual del sediment per part de la direcció tècnica, en el cas de l'aparició d'estructures construïdes que així ho requerissin.

5. DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS

Arran de les obres de reforma de l'edifici situat al carrer d'En Serra 18- Còdols 25 de la ciutat de Barcelona (Barcelonès) s'ha dut a terme durant els mesos de juny i juliol de 2017, el control arqueològic preventiu del qual és objecte aquesta memòria.

Degut a que es va realitzar l'obertura d'un fossat d'ascensor sense el permís i/o notificació de l'inici dels treballs al Servei d'Arqueologia de la ciutat de Barcelona, i el consegüent control arqueològic, es van establir una sèrie de mesures correctores les quals van requerir un control arqueològic de la totalitat de les actuacions posteriors a realitzar per part de la direcció de l'obra així com l'obertura d'un nou sondeig.

En primer lloc s'estableix l'obertura d'un nou fossat a mode de sondeig, amb unes mides establertes de 1.65x1.65m assolint una profunditat màxima de 1.5m respecte la cota d'obra en un nou emplaçament, així com el control de les tasques de sanejament contemplades al projecte d'obra, les quals consistien en l'obertura a la planta soterrani, per tal de realitzar unes rases de canalització d'aigües residuals, consistents en diferents trams de rasa de nova instal·lació, i la substitució d'un canal ja existent.

Les mides de les rases configuren un traçat de 26m de llarg per uns 60cm d'ample assolint una profunditat màxima de 50cm respecte la cota de carrer.

Conjuntament es realitza el control arqueològic de les tasques de rebaix de diversos punts de la finca (àmbits 1 a 5).

El buidat de la rasa i rebaixos posteriors, es van fer totalment de forma mecànica mitjançant una màquina retroexcavadora de petites dimensions tipus Bobcat, sota el corresponent control arqueològic.

Així doncs els treballs es van iniciar el dia 26 de juny de 2017 amb la realització del sondeig situat a la planta soterrani, concretament a l'àmbit 1, en un angle que fes possible el buidat del terreny i l'aplec de les terres extrems. Durant els rebaixos efectuats de forma manual en aquest espai, es documenta un gran retall que rebleix el sondeig gairebé en la seva totalitat, retall UE007 (Plànol 7), format per diverses capes de rebliment (Foto 10-11).

Posteriorment es documenten dues estructures d'època contemporània, representades per un petit tram de claveguera obrada amb rajols UE004 i un pou obrat UE003 obrat amb pedres de mida mitjana lligades amb morter de calç de matriu sorrenca.

Finalment, un cop exhaurit el rebliment del retall, el qual retallava un estrat d'època contemporània-moderna UE002, es documenta la presència de l'estrat UE009, el qual presenta materials d'època romana emmarcats en un ventall cronològic ampli (a partir del s.I fins al s.VI aproximadament), corresponents a fragments de ceràmica comuna romana, *Terra Sigil·latta* i comuna africana de cuina.

En segon lloc, els treballs de control arqueològic es van centrar en la realització del buidat de la claveguera central UE014 situada dins l'àmbit 1, i la realització de nous ramals de la mateixa, per tal de connectar els nous serveis de desguàs pertanyents a la reforma de la finca. (Fotos 28 a 34). Relacionats amb aquests, es realitza un forat per a la col·locació d'una arqueta de registre, situada a l'àmbit 5 (Fotos 35-36).

Seguidament es realitza un rebaix general de diversos àmbits, concretament els àmbits 3 i 4, rebaix consistent en el buidat dels àmbits fins a una cota de 50cm per sota de la cota de superfície de l'obra.

Pel que fa a l'àmbit 3, un cop efectuat el buidat del terreny, es detecta en la seva majoria un anivellament de runa de l'obra i terres de rebliment d'època contemporània (UE001), i cobert per aquest estrat es documenta la presència d'un mur obrat amb pedres de mida mitjana, lligades amb morter de calç de matriu sorrenca, el qual presenta dos moments constructius potser deguts a una reforma del mateix, i diferenciats pel color del morter amb el qual està obrat (morter blanc UE016, ataronjat UE017).

Aquesta estructura es troba a cota final d'obra i per tant no pateix cap tipus d'afectació pel que fa als treballs de reforma de l'edifici, i únicament es documenta la seva situació i característiques, conjuntament amb el registre fotogràfic, i es cobreix amb un element protector tipus geotèxtil.

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 0711/17. Juny-Juliol 2017.

Dins l'àmbit 4, es documenta la presència d'un paviment de rajols UE019, a 40cm de la superfície, el qual a l'igual que la UE 016-017, restava a cota final d'obra i no patia cap tipus d'afectació per part dels treballs de reforma de l'edifici. (Foto 50-51).

Finalment, un cop realitzats aquests rebaixos, i substituïda la canalització existent UE014 per un tub de pvc, es dugué a terme el rebaix general de la planta soterrani, centrats en l'àmbit 1 i 2, rebaixos consistents en l'extracció de terres uns 30-50cm respecte de la cota del carrer d'En Serra. (fotos 54 a 60).

6. CONCLUSIONS

Els resultats d'aquesta intervenció aporten poques dades en relació amb el poblament i l'urbanisme de la ciutat de Barcelona al llarg de la seva història donat que es tracta d'una intervenció preventiva de caràcter molt localitzat i parcial.

Un dels elements que més ha condicionat el volum de dades obtingut ha estat la cota necessària per a la instal·lació dels diversos serveis, donat que no s'extreia un volum prou elevat de terres com per poder detectar una quantitat prou rellevant d'estructures o restes, que reflectissin una activitat antròpica antiga, i a més la presència de diferents serveis urbans ha impedit documentar cap tipus de resta ni de material arqueològic.

Els resultats han estat positius pel que fa a la documentació d'estructures construïdes, representats per estructures d'època moderna-contemporània, relacionades amb les conduccions de sanejament de la finca, com són un pou i diversos trams de clavegueres.

Destacar la presència d'un mur de factura similar als murs medievals, sense cap altra dada que pugui aportar precisió a la seva funcionalitat o relació amb altres estructures.

A nivell estratigràfic, es documenten estrats majoritàriament d'època contemporània i moderna, però cal destacar la presència d'un estrat d'època romana, localitzat a 1m per sota de la cota de superfície, del qual es recuperen alguns fragments de ceràmica romana i, destacant la presència de restes antropològiques consistents en un únic fragment de tibia humana, la qual cosa pot estar relacionada amb l'àrea de la via sepulcral, i remarca la possible presència d'estructures d'inhumació en aquest indret o terrenys adjacents, relacionats amb aquesta gran àrea de necròpoli que va des de l'espai de les Reials Drassanes seguint un eix vertebrador paral·lel a la façana marítima en direcció nord-est, suggerit arran de la disposició de les diverses estructures d'inhumació localitzades en intervencions properes, seguint aquesta possible via, tot i la manca de restes físiques que remarquin aquest fet com pot ser una via pavimentada. Les troballes relacionades amb aquesta àrea de necròpoli, situen aquest espai en un ventall cronològic que va des del s.I dC al s.VII dC. , la qual cosa concorda amb el petit grup de materials ceràmics recuperats en aquest indret.

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 0711/17. Juny-Juliol 2017.

Totes aquestes dades, conjuntament amb les restes documentades en intervencions properes efectuades recentment, mostren aquesta zona com un espai que presenta una alta probabilitat de localització de restes arqueològiques conservades al subsòl, remarcant i justificant la necessitat d'efectuar controls arqueològics exhaustius en aquesta zona, com és el que ens ocupa, ja des de cotes molt superficials.

7. UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE : 001	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XX		
DEFINICIÓ :	Estrat				
DESCRIPCIÓ :	Superficial				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	002-003-004-005-008-012-013-014-015-016-017-018-019	Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE: 002	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s.XIX-XX		
DEFINICIÓ :	Estrat				
DESCRIPCIÓ :	Sorres marrons de matriu argilosa,.				
MATERIAL DIRECTOR :	Material constructiu, petits fragments de ceràmica vidrada.				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	009	Es cobert per	001	
	Talla a		Tallat per	006-007-010-011	
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica				UE: 003	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XIX -XX		
DEFINICIÓ :	Estructura positiva				
DESCRIPCIÓ :	Pou obrat amb morter de calç blanc de matriu sorrenca.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a	006	Es reblert per	005	
	Cobreix a		Es cobert per	001	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 071/17. Juny-Juliol 2017.

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 004	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XIX-XX	
DEFINICIÓ :	Estructura positiva			
DESCRIPCIÓ :	Claveguera obrada amb rajols.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a	010	Es reblert per	013
	Cobreix a		Es cobert per	001
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 005	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XVII-XIX	
DEFINICIÓ :	Estrat			
DESCRIPCIÓ :	Farciment pou			
MATERIAL DIRECTOR :	Material constructiu, petits fragments de ceràmica vidrada.			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a	003	Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	001
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 006	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XX	
DEFINICIÓ :	Estructura negativa			
DESCRIPCIÓ :	Rasa per encabir el pou UE003.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	003
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a	002	Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 071/17. Juny-Juliol 2017.

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 007	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XVII-XVIII	
DEFINICIÓ :	Estructura negativa			
DESCRIPCIÓ :	Retall			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	008
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a	002	Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 008	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XVII-XVIII	
DEFINICIÓ :	Estrat			
DESCRIPCIÓ :	Farciment del retall UE007			
MATERIAL DIRECTOR :	Material constructiu, petits fragments de ceràmica vidrada.			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	007
	Cobreix a		Es cobert per	001
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 009	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s.I dC -VI dC	
DEFINICIÓ :	Estrat			
DESCRIPCIÓ :				
MATERIAL DIRECTOR :	Tíbia humana, fragments de TS. Sudgàl-lica i ceràmica africana de cuina, comuna romana			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	002
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 010	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XIX-XX	
DEFINICIÓ :	Estructura negativa			
DESCRIPCIÓ :	Retall per encabir claveguera UE004.			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	004
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a	010	Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 011	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XIX-XX	
DEFINICIÓ :	Retall			
DESCRIPCIÓ :	Rasa de fonamentació			
MATERIAL DIRECTOR :				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a		Es reblert per	012
	Cobreix a		Es cobert per	
	Talla a	002-009	Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 012	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase: Sondeig	Cronologia: s. XIX-XX	
DEFINICIÓ :	Estrat			
DESCRIPCIÓ :	Farciment de rasa de fonamentació UE011.			
MATERIAL DIRECTOR :				
QUÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a	
	Rebleix a	011	Es reblert per	
	Cobreix a		Es cobert per	001
	Talla a		Tallat per	
	Es recolza a		Se li recolza	
	S'entrega a		Se li entrega	

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 071/17. Juny-Juliol 2017.

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 013
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25	Fase: Sondeig	Cronologia: s. XVII-XVIII	
DEFINICIÓ :	Estrat		
DESCRIPCIÓ :	Farciment de claveguera UE004.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	Equivalent a	
	Rebleix a 004	Es reblert per	
	Cobreix a	Es cobert per	001
	Talla a	Tallat per	
	Es recolza a	Se li recolza	
	S'entrega a	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE : 014
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25	Fase:	Cronologia: s. XIX-XX	
DEFINICIÓ :	Estructura positiva		
DESCRIPCIÓ :	Claveguera central obrada amb rajols.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	Equivalent a	
	Rebleix a	Es reblert per	
	Cobreix a	Es cobert per	001
	Talla a	Tallat per	
	Es recolza a	Se li recolza	
	S'entrega a	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 015
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25	Fase:	Cronologia: s. XIX -XX	
DEFINICIÓ :	Estructura positiva		
DESCRIPCIÓ :	Fonamentació de l'edifici actual		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQUÈNCIA FÍSICA :	Igual a	Equivalent a	
	Rebleix a	Es reblert per	
	Cobreix a	Es cobert per	001
	Talla a	Tallat per	
	Es recolza a	Se li recolza	
	S'entrega a	Se li entrega	

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 071/17. Juny-Juliol 2017.

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 016
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase:	Cronologia: Medieval ?
DEFINICIÓ :	Estructura positiva		
DESCRIPCIÓ :	Mur obrat amb pedres de mida mitjana, lligades amb morter de calç blanc de matriu sorrenca. Possible reforma del mur UE017.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	Equivalent a	
	Rebleix a	Es reblert per	
	Cobreix a	Es cobert per	001
	Talla a	Tallat per	
	Es recolza a	Se li recolza	
	S'entrega a	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 017
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase:	Cronologia: Medieval ?
DEFINICIÓ :	Estructura positiva		
DESCRIPCIÓ :	Mur obrat amb pedres de mida mitjana, lligades amb morter de calç de color ataronjat de matriu sorrenca.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	Equivalent a	
	Rebleix a	Es reblert per	
	Cobreix a	Es cobert per	001
	Talla a	Tallat per	
	Es recolza a	Se li recolza	
	S'entrega a	Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica			UE: 018
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase:	Cronologia: Medieval?
DEFINICIÓ :	Estrat		
DESCRIPCIÓ :	Possible anivellament a cota d'estructures medievals.		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	Equivalent a	
	Rebleix a	Es reblert per	
	Cobreix a	Es cobert per	001
	Talla a	Tallat per	
	Es recolza a	Se li recolza	
	S'entrega a	Se li entrega	

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 071/17. Juny-Juliol 2017.

Fitxa d'Unitat Estratigràfica		UE: 018	
Sector: Carrer d'en Serra 18 – Còdols 25		Fase:	Cronologia:
DEFINICIÓ :	Estructura positiva		
DESCRIPCIÓ :	Paviment de rajols		
MATERIAL DIRECTOR :			
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a
	Rebleix a		Es reblert per
	Cobreix a		Es cobert per 001
	Talla a		Tallat per
	Es recolza a		Se li recolza
	S'entrega a		Se li entrega

8. DOCUMENTACIÓ FOTOGRÀFICA

1. Fossat d'ascensor realitzat amb anterioritat al control arqueològic.

2. Fossat d'ascensor realitzat amb anterioritat al control arqueològic.

3. Situació del nou fossat/sondeig dins el solar, establert com a mesura correctora.

4. Inici dels treballs de buidat del nou fossat/sondeig dins el solar, establert com a mesura correctora.

5. Localització d'un pou UE003 i claveguera UE004.

6. Localització d'un pou UE003 i claveguera UE004.

7. Detall de la claveguera UE004.

8. Fossat/sondeig finalitzat.

9. Fossat/sondeig finalitzat.

10. Detall de la secció Est del fossat/sondeig, on s'aprecia el retall UE007.

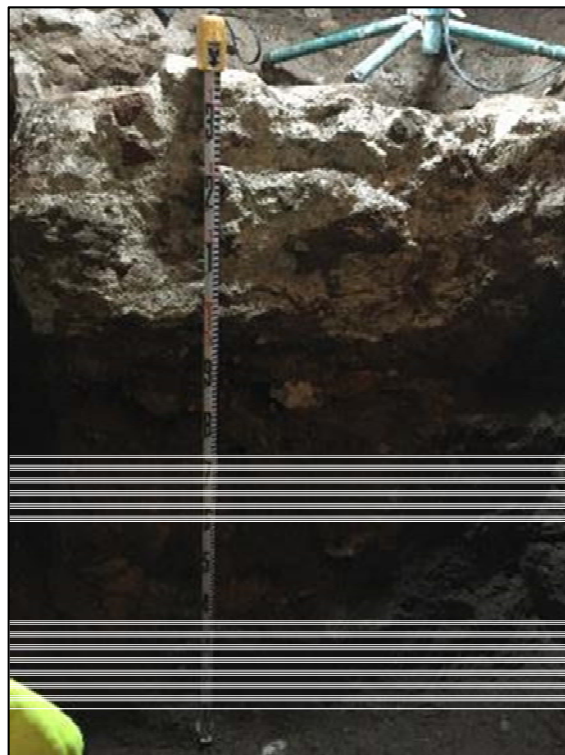
11. Detall de la secció Est del fossat/sondeig, on s'aprecia el retall UE007.

12. Detall de la secció Est del fossat/sondeig, on s'aprecia el retall UE007 i claveguera UE004.

13. Detall de la secció on s'aprecia la claveguera UE004.

14. Secció Oest del fossat/sondeig, alçat del pou UE003.

15. Detall de la rasa UE011 i fonamentació de l'edifici actual.

16. Màquina realitzant el rebliment del fossat/sondeig.

17. Màquina realitzant el rebliment del fossat/sondeig.

18. Màquina realitzant el rebliment del fossat/sondeig.

19. Màquina realitzant el rebliment del fossat/sondeig.

20. Inici del buidat de la claveguera central UE014.

21. Buidat de la claveguera central UE014.

22. Buidat de la claveguera central UE014.

23. Buidat de la claveguera central UE014.

24. Buidat de la claveguera central UE014.

25. Buidat de la claveguera central UE014.

26. Vista general del buidat de la claveguera central UE014.

27. Vista general del buidat de la claveguera central UE014.

28. Desmuntatge del paviment de formigó de l'àmbit 2.

29. Desmuntatge del paviment de formigó de l'àmbit 2.

30. Ramals de la claveguera central UE014 al centre del solar – planta soterrani.

31. Fonamentació UE015 de la finca actual.

32. Treballs de realització dels nous ramals de la claveguera UE014.

33. Nou ramal de la claveguera UE014 a l'àmbit 3.

34. Nou ramal de la claveguera UE014 a l'àmbit 3.

35. Realització de l'espai per a una arqueta del nou ramal de la claveguera UE014 a l'àmbit 5.

36. Realització de l'espai per a una arqueta del nou ramal de la claveguera UE014 a l'àmbit 5.

37. Rebaix de l'àmbit 3.

38. Rebaix de l'àmbit 3.

39. Rebaix de l'àmbit 3.

40. Detall del mur UE016-017 documentat a l'àmbit 3.

41. Detall del mur UE016-017 documentat a l'àmbit 3.

42. Situació del mur UE016-017 dins a l'àmbit 3.

43. Situació del mur UE016-017 dins a l'àmbit 3.

44. Àmbit 4, previ al rebaix general de 0.-50cm respecte la cota de paviment.

45. Inici del rebaix general de l'àmbit 4.

46. Rebaix de l'àmbit 4.

47. Rebaix de l'àmbit 4.

48. Finalització dels rebaixos a l'àmbit 4.

49. Finalització dels rebaixos a l'àmbit 4.

50. Detall del paviment UE019 localitzat a l'àmbit 4.

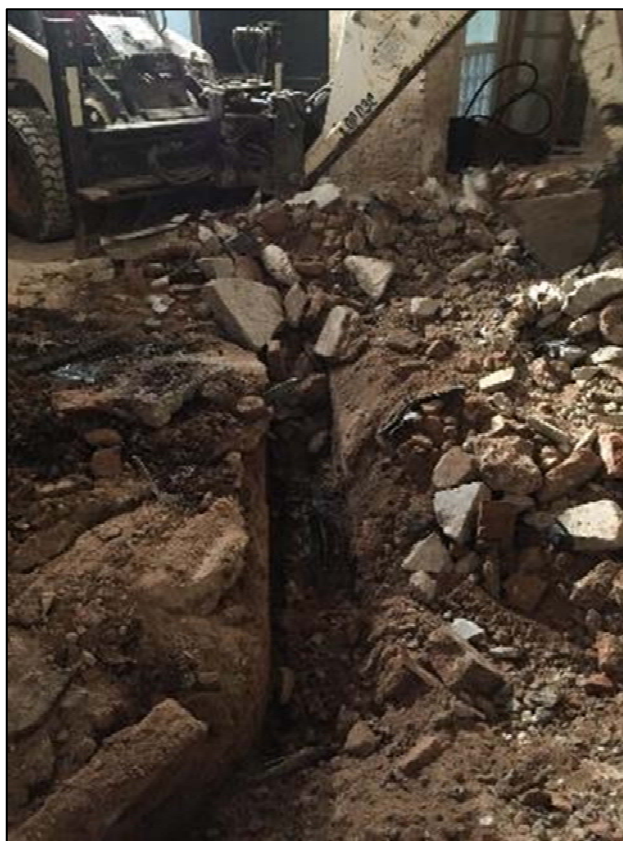
51. Detall del paviment UE019 localitzat a l'àmbit 4.

52. Àmbit 4 finalitzat.

53. Àmbit 4 finalitzat.

54. Rebaix general del centre del solar-planta soterrani.

55. Rebaix general del centre del solar-planta soterrani, àmbit 1-2.

56. Rebaix general del centre del solar-planta soterrani, àmbit 1-2.

57. Rebaix general del centre del solar-planta soterrani, àmbit 1-2.

58. Rebaix general del centre del solar-planta soterrani, àmbit 1-2.

59. Rebaix general del centre del solar-planta soterrani, àmbit 1-2.

60. Rebaix general del centre del solar-planta soterrani, àmbit 1-2.

9. BIBLIOGRAFIA

A. A. V. V. (1993): *Congrés d' història de Barcelona. La ciutat i el seu territori, dos mil anys d'història*. Barcelona, 20, 21, 22 d'octubre de 1993. Volum I. Ponències i Comunicacions.

A. A. V. V. (1995): *Història de Barcelona*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

-Vol.1 (1991): *Estructura urbana de la ciutat romana*.

-Vol.2 (1992): *La formació de la Barcelona medieval*.

-Vol.3 (1992): *La ciutat consolidada (segles XIV-XV)*.

-Vol.4 (1992): *Barcelona dins la Catalunya moderna (segles XVI-XVII)*.

-Vol.5 (1993): *El desplegament de la ciutat manufacturera (1714-1833)*.

-Vol.6 (1995): *La ciutat industrial (1833-1897)*.

A. A. V. V. (1997): *Els barris de Barcelona. Vol.1: Ciutat Vella i Eixample*. Enciclopèdia Catalana. Barcelona.

A. A. V. V. (2002): *Diccionari d'arqueologia*. Termcat.

A. A. V. V. : *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2008*. MHUBA- Museu d'Història de Barcelona. Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura.

A. A. V. V. : *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2009*. MHUBA- Museu d'Història de Barcelona. Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura.

A. A. V. V. : *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2010*. MHUBA- Museu d'Història de Barcelona. Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura.

A. A. V. V. : *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona 2011*. MHUBA- Museu d'Història de Barcelona. Ajuntament de Barcelona. Institut de Cultura.

BONET I ARMENGOL, J. : *Les sepultures de la Basílica de la Mercè*. Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi, XV, 2001, p. 275-288

BALAGUER, V. (1865): *Las calles de Barcelona*, 2 volums. Barcelona.

BALCELLS, A. (1983): *Historia contemporánea de Cataluña*. Barcelona.

CARRERAS CANDI, F. (1916): *Geografía general de Catalunya. La ciudad de Barcelona*. Barcelona.

CARRERAS CANDI, F. (1982): *Gran geografía comarcal de Catalunya*. Vol VIII Barcelonès i Baix Llobregat.

CIRICI, A. (1975): *Barcelona pam a pam*. Barcelona.

DURAN I SAMPERE. *Barcelona vista per Dionís Baixeras, Cinquanta dibuixos precedits d'un estudi d'Agustí Duran i Sampere*. Ayma editor. BCN 1948.

DURAN I SAMPERE. *Barcelona i la seva història I. La formació d'una gran ciutat*. Ed. Curial. BCN 1972.

DURAN I SAMPERE. *Barcelona i la seva història III. L'art i la cultura*. Ed. Curial. BCN 1975.

FABRE, J.; i HUERTAS CLAVERIA, J. M. (1977): *Tots els barris de Barcelona*. Vol. VII: *Els polígons (2) i el Districte Cinquè*. Barcelona.

FLORENSE FERRER, A. (1962): "Evolución de Barcelona en la Baja Edad Media". *Cuadernos de arqueología e historia de la ciudad, III*. Barcelona.

GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S. (1982): *Atlas de Barcelona*. Barcelona.

GRANADOS, O. (1982): "El pla de Barcelona i la seva Història" a *Actes del 1 Congrés d'Història del Pla de Barcelona*. Institut Municipal d'Història. Barcelona.

HARRIS, E.C (1979) .; *Principios de estratigrafía arqueológica*. Ed. Crítica. Barcelona.

HURTADO, V.; MESTRE, J.; MISERACHS, T. (1998): *Atlas d'Història de Catalunya*. Barcelona.

PALET MARTÍNEZ, J.M. (1994): Estudi territorial del Pla de Barcelona. Estudis i memòries d'arqueologia de Barcelona, 1. Ajuntament de Barcelona. Barcelona.

PI i ARIMON, A. (1854): *Barcelona antigua y moderna*, Volum I. Barcelona.

PLADEVALL, A. (1982): “Barcelona i el Barcelonès” a *Gran geografia comarcal de Catalunya. El Barcelonès i el Baix Llobregat*. Volum 8. Obra dirigida per J. Carreras i Martí. Barcelona. Pàg.11-14.

QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTORIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA.
 Museu d'Història de la Ciutat. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona. Any 2005. Quarhis n.01.

QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTORIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA.
 Museu d'Història de la Ciutat. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona. Any 2006. Quarhis n.02.

QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTORIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA.
 Museu d'Història de la Ciutat. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona. Any 2007. Quarhis n.03.

QUADERNS D'ARQUEOLOGIA I HISTORIA DE LA CIUTAT DE BARCELONA.
 Museu d'Història de la Ciutat. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona. Any 2008. Quarhis n.04.

RIBA i ARDERIU, O. (1993): “Assaig sobre la geomorfologia medieval de la ciutat vella de Barcelona” a *Actes del III Congrés d'Història de Barcelona*. Barcelona. Pàg.: 171-174.

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 0711/17. Juny-Juliol 2017.

SOBREQUÉS, J. (1992): *Història de Barcelona. Vol. IV. Segles XIV-XV.*
Barcelona.

SOBREQUÉS, J. (1992): *Història de Barcelona. Vol. V. Segles XVI-XVII.*
Barcelona.

Pàgines Web.

<http://cartaarqueologica.bcn.cat/>

<http://www.bcn.cat/guia/bcnpicc.html>

<http://www.icc.es/>

Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 0711/17. Juny-Juliol 2017.

ANNEX:

INVENTARI DELS MATERIALS

TAULA CODIS PER A INVENTARI DE MATERIALS ARQUEOLÒGICS

CERÀMICA

1. CLASSIFICACIÓ

11000	Prehistòria	13050	campaniana/vernís negre indeterminada
11001	Neolítica	13051	precampaniana
11050	del Coure	13052	campaniana A
11101	del Bronze	13053	campaniana A tardana
11101	del Bronze antic	13054	campaniana B
11102	del Bronze mig	13055	campaniana B-oide
11103	del Bronze final	13056	campaniana C
12000	Protohistòrica sense determinar	13057	campaniana empuritàna
12001	feno-púnica indeterminada	13058	etrusca vernís negre
12002	feno-púnica engalba vermella	13059	imitacions campanianes
12003	feno-púnica engalba negra	13060	vernís negre púnic
12004	no-púnica engalba comuna		
12005	grega d'occident	13100	terra sigillata indeterminada
12050	roja a torn	13101	presigillata
12051	engalba roja	13102	T S precoç
12052	pintada	13103	T S aretina
12053	comuna ibèrica	13104	T S itàlica
12054	grisa de la costa catalana	13105	T S tardo-itàlica
12055	grollera	13106	T S sudgàl·lica
12056	grans recipients d'emmagatzematge	13107	T S marmorata
13000	Món Clàssic sense determinar	13108	T S clara B
13001	grega indeterminada	13109	T S hispànica tardana
13002	<i>buchero nero</i>	13110	T S hispànica indeterminada
13003	àtica figures negres	13111	T S africana A
13004	àtica figures vermelles	13112	T S africana A/D
13005	àtica vernís negre	13113	T S africana A/C
13006	taller de les petites estampetes	13114	T S africana C
13007	taller de Rhode	13115	T S africana D
13008	taller de Nikia-Ion	13116	T S africana indeterminada
13009	taller de pàteres 3 palmetes radials	13117	imitacions T S hispànica
		13118	T S clara
		13119	T S lucente

13120	paleocristina grisa	13300	àmfora indeterminada
13121	paleocristina ataronjada	13301	àmfora massaliota
13122	<i>late Roman C</i>	13302	àmfora feno-púnica
13123	produccions orientals (corintia)	13303	àmfora ebussitana
13124	vidriada romana	13304	àmfora romana
13125	imitacions clara D	13305	àmfora greco-itàlica
13126	paleocristina pintada	13306	àmfora itàlica
		13307	àmfora gà·lica
13150	parets fines indeterminades	13308	àmfora hispànica
13151	parets fines itàliques	13309	àmfora bètica
13152	parets fines d'Acco	13310	àmfora de la Tarraconense
13153	parets fines sudgà·liques	13311	àmfora lusitana
13154	parets fines "clofolla d'ou"	13312	àmfora africana
13155	parets fines hispàniques	13313	àmfora oriental
13156	imitacions parets fines	13314	suports d'àmfores
		13315	amforiscs
13200	llàntia indeterminada	13316	disc terra cuita
13201	llàntia grega	13317	taps
13202	llàntia republicana	13318	fragments vasos retallats
13203	llàntia republicana vernís negre	13319	altres accessoris
13204	llàntia imperial	13320	<i>dollia</i>
13205	llàntia imperial de volutes	13321	àmfora rodia
13206	llàntia imperial de disc	13322	àmfora corintia
13207	llàntia africana de canal	13323	àmfora Samos
13208	llàntia africana		
13209	llàntia africana paleocristiana	13400	comuna a torn oxidada d'època indeterminada
13210	llàntia africana ARS	13401	comuna a mà oxidada d'època indeterminada
		13402	comuna a torn reduïda d'època indeterminada
13250	comuna oxidada	13403	comuna a mà reduïda d'època indeterminada
13251	comuna reduïda	13404	comuna oxidada d'època indeterminada
13252	comuna baix-imperial	13405	comuna reduïda d'època indeterminada
13253	comuna engalba blanca	13406	comuna a torn bescuitada indeterminada
13254	comuna engalba negra		
13255	comuna engalba vermella	13500	comuna oxidada medieval
13256	comuna roig pompejà	13501	comuna reduïda medieval
13257	comuna itàlica	13502	comuna bescuitada medieval
13258	comuna africana de cuina		
13259	comuna emporitana oxidada		
13260	comuna de cuina acurada		
13261	imitacions comuna africana		
13262	comuna bescuitada		
13263	ceràmica comuna de Lípari		
13264	ceràmica daurada		
13265	ceràmica eivissenca tardo antiga		
13266	ceràmica de Pantelleria		
13267	ceràmica itàlica tardo antiga		

14000	Món medieval i modern indeterminat	14126	blanca i blava de la cirera
14001	comuna oxidada a mà	14128	blanca i blava Paterna-Manises
14002	comuna oxidada a torn	14129	blanca i groga “orla d’influència del Renaixement”
14003	comuna oxidada vidriada		
14004	comuna reduïda a mà	14200	reflex metàl·lic
14005	comuna reduïda a torn	14201	reflex metàl·lic producció catalana
14006	comuna reduïda vidriada	14202	reflex metàl·lic de l’ungla
		14203	reflex metàl·lic de sanefa amb gallons
14050	islàmica indeterminada	14204	reflex metàl·lic de sanefa amb fulles
14051	islàmica verd-manganès	14205	reflex metàl·lic de sanefa en negatiu
14052	islàmica melada	14206	reflex metàl·lic decoració floral
14053	islàmica corda seca total	14207	reflex metàl·lic de fons picat
14054	islàmica corda seca parcial	14208	reflex metàl·lic de pinzell-pinta
14055	islàmica esgrafiada	14209	reflex metàl·lic decoració geomètrica
14056	islàmica pintada	14210	reflex metàl·lic amb lletres o anagrames
14057	islàmica daurada reflex metàl·lic	14211	reflex metàl·lic i blava
14058	islàmica a motlle	14212	reflex metàl·lic de Paterna
14059	islàmica comuna oxidada	14213	reflex metàl·lic de Manises
14060	islàmica comuna reduïda	14214	reflex metàl·lic de Paterna-Manises
14061	islàmica manganès sota coberta melada	14215	reflex metàl·lic sanefa reticulada
14062	islàmica vidrada		
		14250	blanca i manganès
14100	vidrada blanca	14251	blanca-manganès blau i manganès
14101	blanca i blava	14252	blanca-manganès verd i manganès
14102	blanca i blava de Barcelona	14253	blanca-manganès verd i manganès de Paterna
14103	blanca i blava catalana	14254	blanca-manganès verd i manganès de Manises
14104	blanca i blava d’orles diverses	14255	blanca-manganès verd i manganès catalana
14105	blanca i blava de la botifarrada	14256	blanca-manganès i verd
14106	blanca i blava de l’arracada	14257	blanca-manganès i polícroma
14107	blanca i blava d’influència francesa		
14108	blanca i blava de la cirereta	14300	pisa blanca
14109	blanca i blava de faixes o cintes	14301	pisa decorada
14110	blanca i blava de la Segarra	14302	porcellana
14111	blanca i blava d’Escornalbou	14303	Pickman/Cartuja
14112	blanca i blava de la panotxa	14304	d’importació
14113	blanca i blava regalats	14305	maiolica lligur
14114	blanca i blava de Poblet	14306	polícroma
14115	blanca i blava de sanefa negativa		
14116	blanca i blava de transició	14400	vaixella segle XX
14117	blanca i blava amb la Tau		
14118	blanca i blava d’influència de Savona	15000	material ceràmic no recipient
14119	blanca i blava corbata o palmera		
14120	blanca i blava ditada		
14121	blanca i blava de blondes		
14122	blanca i blava de Paterna		
14123	blanca i blava de Manises		
14124	blanca i blava de Manises i groga		
14125	blanca i blava de la figueta		

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

sense forma	SN
sense definir	SD
perfil sencer	PS
vora	VO
nansa	NA
arrencament de nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
abocador	AB
escòria	ER
pom agafor	AG
broc	BR
orelleta	OR
peu	PE
pivot	PI
bec	BE

Per a llànties:

<i>Infundibulum</i>	IN
Pico (<i>rostrum</i>)	RO
Orla (<i>margo</i>)	MA
Disc	DI
Volutes	VL

3. TIPOLOGIA: Per materials del Món Clàssic amb una tipologia ja establerta.

ABAS.	Abascal
AFRIC.	Africana
AGUARD.	Aguarod
ALM.	Almagro
ATL.	Atlante
BAIL.	Bailey
BEL.	Beltran
BRUCK.	Bruckner
DECHEL.	Dechelette
DRAG	Dragendorf
DRES.	Dressel
EBUS.	Ebusitana
GOUD.	Goudineau
H.	Hayes
HALT.	Haltern
HERM.	Hermet
KEAY	Keay

LAMB.	Lamboglia
LAIET.	Laietana
LOPEZ	López Mullor
LUDOW.	Ludowici
M.	Morel
MEZQ.	Mezquiriz
OBER.	Oberaden
OELM.	Oelman
OST.	Ostia
OSW.	Oswald
PALL.	Pallarès
PASC.	Pascual
RIG.	Rigoir
RITT.	Ritterling
SAL.	Salomonson
SPT.	Spitzer

4. FORMA: Per a materials no classificats tipològicament. Bàsicament, ceràmiques prehistòriques, medievals i modernes)

Ceràmica a mà:

bol/vas carenat	BCA
bol/vas cilíndric	BCI
bol/vas bitroncocònic	BBT
bol/vas troncocònic	BTR
bol/vas elíptic	BEL
bol/vas globular	BGL
bol/vas globular amb coll	BGC
bol/vas germinat	BGE
bol/vas múltiple	BMU
bol/vas ovoide	BOV
bol/vas perfil en S	BPS
bol/vas semiesfèric	BSE
bol/vas subesfèric o subesfèric de vora exvasada	BSU
copa	COP
cullera	CUL
formatgera	FOR
forma indeterminada	FIN
fragment retallat no perforat	FRN
fragment retallat perforat	FRP
gresol	GES
paleta	PAL
plat carenat	PCA
plat/tapadora	PLT

plata PLA
suport SOP
tassa TAS

Ceràmica a torn:

Ceràmica grega

Alabastró ALA
Àmfora AMF
Aryballos ARY
Hydria HYD
Kalathos KAL
kratera calze KCA
kratera campana KCP
krateracolumnes KCO
kratera volutes KVO
kylix KYL
lebes LEB
lekythos LEK
oinochoe OIN
pelike PEL
skiphos SKI
stamnos STA
ungüentari bulb UBU
ungüentari fusiforme UFU
ungüentari UGU

Ceràmica clàssica, medieval i moderna

abeurador ABE
ampolla AMP
bací BAC
barral BLN
bol BOL
canalobre CAN
cassola CSS
cassola patina cendrosa CSC
càntir CAT
catúfol CAF
colador COL
copa COP
cossi COS
cremaperfums CRP
cubell CUB
escalfeta ESF
escudella ESC
escudella d'orelletes EOR
fogó FOG
formes amb abocador FAB
formes obertes FOB
formes tancades FTA

forma indeterminada FIN
fruiter FRU
gerra GER
gerreta GET
gerro GRR
gibrell GIB
got GOT
greixonera GRE
guardiola GUA
llàntia cassola i bec pessigat LCB
llàntia peu alt LPA
llàntia piquera LPI
llumanera LLU
menjadora MEN
mesura MES
morter MOR
motlle MOT
motlle sigillata MSG
olla OLL
olla patina cendrosa OPC
orsa ORS
pàtera PTT
plat PAT
plat d'ala PDA
plat/tapadora PTA
plat/tapadora vora fumada PTF
plata PLA
plat tallador PTL
poal POA
pot POT
pot de farmàcia PFA
rentamans REN
safata SAF
saler SLR
salsera SAL
servidora SEV
setrill SET
sitra SIT
suport SOP
suport d'anell SAN
suport rodet SRD
tallador TAL
tapadora TAP
tassa TAS
tenalla TEN
test TES
tinter TIN
tupí TUP
urna URN
xocolatera XOC

Material ceràmic no recipient (codi classificació 15000):

artefacte no definit	AND
bola	BLA
cilindres de forn	CFO
dena	DEN
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fragment d'argila indet.	FAI
fussaiola	FUS
joguina	JOG
màscara	MAS
pes de teler circular	PTC
pes de teler oval	PTO
pes de teler rectangular	PTR
pes de teler indeterminat	PTI
pes de teler troncocònic	PTT
pipes	PIP
placa	PLC
rodet	ROD
tres peus terrisser	TPT
disc circular terrisser	DCT
suport llar de foc	SLF
peça circular foradada	PCF

4. TÈCNICA

a mà	MA
a torn	TO
a torn lent	TL
a motlle	MO
motlle cistelleria	MC
ensablada	EN
indeterminada	IN

5. DECORACIÓ

acanalada	AC
aiguada	AG
aplicació	AL
aplicació metàl·lica	AM
aplicació pasta blanca	AL
aplicació pasta roja	AR
aplicació pedres	AP
baquetons	BA
barbotina	BB
bigoti	BI

botons	BO
calada	CA
cordons digitacions	CD
cordons incisió	CI
cordons impressió	CM
cordons llisos	CL
cordons pessigats	CP
ditada	DI
esgrafiada	ES
excisa	EX
impresa canya/os	IO
impresa cardial	IC
impresa cistelleria	IL
impresa digitada	ID
impresa espàtula	IE
impresa estampillada	NP
impresa pinta	LL
impresa punxó	MA
impresa puntillada	MG
impresa raspatllada	MO
impresa teixit	IT
impresa ungulada	IU
impresió fent incisió	IM
impressions diverses	IF
incisa	IN
incisa pintada	NP
llengüeta	LL
mamellons	MA
mangra	MG
motlle	MO
mugró	MU
ondulació en vora	OV
perforada	PF
pessigada	PE
pintada blanca	PB
pintada negra	PN
pintada roja	PR
pintada roig-marronós	PM
polícroma	PP
pseudoexcisa	PS
rodeta	RO
vernís roig	VR

6. PASTA

grollera	GO
grollera oxidada	GO
grollera reduïda	GR
grollera mixta	GM
acurada oxidada	AO

acurada reduïda	AR
acurada mixta	AM
acurada bescuitada	AB
grollera bescuitada	GB
bescuitada	BE
caolinítica	CA

7. ACABATS

allisat	AL
allisat amb fang	AF
arenós	AR
brunyit	BR
encastació de fang	EF
engalbat	EN
esmaltat	EM
espatulat	ES
estriat	ET
marques terrisser	MT
pàtina cendrosa	PC
pentinada	PE
pintat	PI
rugós	RU
<i>strice</i>	ST
vernissat	VE
vidrat	VI

METALL

1. CLASSIFICACIÓ

20000	indeterminat
20001	bronze
20002	ferro
20003	plata
20004	or
20005	plom
20006	aleacions diverses
20007	altres metalls
20008	coure

2. FORMA

agulla	AGU
agulla de cap	AGC
alabarda	ALB
àncora	ANC
anell	ANL
anella	ANE
arracada	ARR
arreus de cavall	ARC
artefacte indeterminat	ATI
ast	AST
bala	BAL
barra	BRR
bola/boleta	BLT
bomba	BOM
botó	BOT
braçalet	BRA
braser	BRS
cadena	CAD
clau	CLA
dena	DEN
destral	DRT
diadema	DMA
didal	DID
elements de carro	ECR
elements religiosos	ERE
enformador	ENF
escarpa	EPA
escòria	ESR
escultura	ESC
escut	EST
espasa	ESP
falcata	FAL
fíbula indeterminada	FBI

fíbula anular	FAN
fíbula d'apèndix caudal	FAC
fíbula de bucla	FBU
fíbula de naveta	FNA
fíbulade pivot	FPV
fíbula doble ressort	FDR
fíbula indígena de colze	FIC
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fil/frag. riscle/anell/braçalet	FFR
frontissa	FTS
ganivet	GNV
gerra	GER
globelet	GOB
llingot	LIN
mirall	MRL
moneda	MON
pectoral	PEC
penjant	PJA
pinces	PNC
placa	PLC
pondius	PON
punta fletxa	PFL
punta llança/javelina	PLJ
punxó	PNX
punyal	PNY
serra	SER
sivella	SIV
vas	VAS
xinxeta	XIN

3. TÈCNICA

forja	FJ
fosa	FS
cisellar	CS
repussar	RP
calat	CL

VIDRE

1. CLASSIFICACIÓ

30000	vidre
30001	pasta vítre
30002	cristall
30003	escòria

2. DEFINICIÓ DEL FRAGMENT

sense forma	SF
sense definir	SD
perfil sencer	PS
vora	VO
nansa	NA
arrencament de nansa	AN
coll	CO
carena	CR
llavi	LL
fons	FO
peu	PE
pivot	PI
bec	BE
pom/agafador	AG
escòria	ER
boca	BO

3. FORMA

fragment no definit	VIN
ampolla	AMP
amforisc	VAR
barreta	BAR
bol	BOL
camafeu	VCS
copa	COP
dena	DEN
element construcció	VEC
element d'ús funerari	VEF
element d'ús personal	VEP
flascons	VFL
gerra	GER
plat	PAT
plata	PLA
setrill	SET
ungüentari	UGU
vas	VAS

4. TÈCNICA

realització no definida	VIN
vidre-mosaic	AMP
motlle decorat	VAF
motlle baix relleu	MB
motlle volum rodó	MR
poliment	VL
tallat	VT
gravat	VG
amb aplicacions	VA
fondi d'or	VO
pintat	VP
bufat	VG

MATERIAL LÍTIC

1. CLASSIFICACIÓ

40000	indeterminat	anell	ANE
40001	sílex	artefacte indeterminat	ATI
40002	quars	artefacte no definit	ATD
40003	jaspi	baix relleu	BAR
40004	granit	bala	BAL
40005	arenisca	bola	BLA
40006	volcànic	braçalet	BRA
40007	micaesquistos	braçalet d'arquer	BÇA
40008	caliça	cassoleta	CTA
40009	marbre	dena	DEN
40010	alabastre	enformador	ENF
40011	conglomerat	escultura	ESC
40012	travertí	figura zoomorfa	FZM
40013	pissarra	figura antropomorfa	FAN
40014	pedres precioses	gresol	GES
40015	minerals	inscripció	INS
40016	fòssils	mà de molí	MMO
40017	rierencs	molí barquiforme	MBA
40018	calcària	molí (roda)	MOL
		morter	MOR
		motlle de fundició	MFU
		peça circular foradada	PCF
		peça circular no perforada	PCN
		pedestal	PED
		penjant	PJA
		placa	PLC
		placa decorada	PDC
		placa foradada	PFD
		punyal	PNY
		sarcòfag	SAR

2. FORMA

pedra tallada no retocada ascla	ASC
pedra tallada no retocada fulla	FLL
pedra tallada no retocada rebuig	REB
nucli fragmentat	FNU
nucli amb còrtex	NCO
nucli sense còrtex	NSC
pedra retocada perforador	PFD
pedra retocada gratador	GRA
pedra retocada rascadora	RAS
pedra retocada làmina de dors	LDO
pedra retocada làmina retocada	LRE
pedra retocada punta de dors	PDO
pedra retocada punta (retoc simple)	PUN
pedra retocada geomètric	GEO
pedra retocada denticulat	DNT
pedra retocada truncadura	TRU
pedra retocada punta de fletxa	PFL
pedra retocada osca	OSC
pedra polida cisell	CIS
pedra polida destal	DTA
allisador	ALS
àncora	ANC

MATERIALS CONSTRUCCIÓ

1. CLASSIFICACIÓ

50000	alabastre
50001	arenisca
50002	elements ceràmics
50003	estuc/arrebossat
50004	fusta
50005	ímbrex
50006	indeterminat
50007	maó
50008	marbre
50009	morter
50010	mosaic
50011	tessel·les
50012	opus signinum
50013	pintura/estuc pintat
50014	rajoles
50015	tegula
50016	tegula “mammata”
50017	tegula de suports
50018	terracotes
50019	tovots/tapial
50020	cornisa
50021	columna
50022	capitell
50023	carreu
50024	antefix
50025	canonada
50026	gàrgola
50027	tubuli
50028	teula vidrada
50029	teula
50030	rajola blanca i blava (XVI)
50031	rajola blanca i blava moderna (XVII-XVIII)
50032	rajola polícroma (XVIII- XIX)
50033	rajola polícroma anterior (XVIII)
50034	rajola blanca i blava anterior (XVIII)
50035	canaló
50036	motllura
50037	rajola vidrada
50038	totxana

MATÈRIA ORGÀNICA

1. CLASSIFICACIÓ

60000	matèria orgànica general
60001	os
60002	ivori
60003	closca
60004	fusta treballada
60005	teixit
60006	cuïro
60007	vegetals
60008	paper
60050	restes antropològiques
60051	macrofauna
60052	microfauna
60053	fauna aquàtica
60054	malacofauna
60055	fusta no treballada
60056	carbó
60057	granes
60058	fauna terrestre no definida

2. FORMA

agulla	AGU
agulla de cap agulla o punxó	AGC
ampolla	AMP
anell	ANE
aplic	APL
artefacte d'os/petxina/ibori	OPI
artefacte no definit	AND
beiana	BEI
bossa	BSA
botó	BOT
braçalet	BRA
caixa	CXA
calçat	CÇA
cistell	CTL
cistelleria	CIS
corda	CDA
corn tallat	COT
cullera	CUL
cullereta tocador	CUT
dau	DAU
dena	DEN
dent decorada	DTD
dent perforada	DTP

diari	DIA
enformador	ENF
espàtula	ESP
falange decorada	FLD
figura antropomorfa	FAN
figura zoomorfa	FZM
fitxa de joc	FIJ
frontissa	FTS
fus	FUS
fusta frag. indet.	FFI
fusta construcció naval	FCO
fusta construcció	FCN
ganxet	GAN
mànec	MEC
marcador	MCD
penjant	PJA
petxina frag. polida	POP
pinta	PNT
polidor	PUL
punta fletxa	PFL
punxó	PNX
punyal	PNY
raspall	RAS
resquill apuntat	RQA
sabates	SAB
tapadora	TAP
teixit	TXI
ullal porc sengnar tallat	UPS

3. TÈCNICA

matèria prima sense modificar	MPS
matèria prima en procés de fabricació	MPF
matèria prima modificada	MPM

MOSTRES PER A ANÀLISIS

70000	terra
70001	morter
70002	pedra
70003	metall
70004	carbó (anàlisi antracològica)
70005	pol·len
70006	granes
70007	llavors
70008	carbó (C14)

UE	FRAG	CLASS	DEF FR	TIPO	TECN	PASTA	ACAB INT	ACAB EXT	OBSERV
008	1	18551	VO	OLL	TO	AO	VI		
008	1	18550	SF	FIN	TO	AO			
008	1	17562	FO	OLL	TL	GR			
008	1	18551	VO	GIB	TO	AO	VI melat		llavi arrodonit
008	1	18551	VI	GIB	TO	AO	VI melat		llavi arrodonit , lleugera ment penjant
008	1	18551	VO	GIB	TO	AO	VI verd		llavi arrodonit penjant
009	1	60050							tíbia
009	1	15350	AG	TAP	TO	AO			imita africana cuina
009	2	15350	SF	FIN	TO	AO			
009	2	15361	SF	OLL	TO	AO			
009	1	15200	SF	FIN	TO	AO			

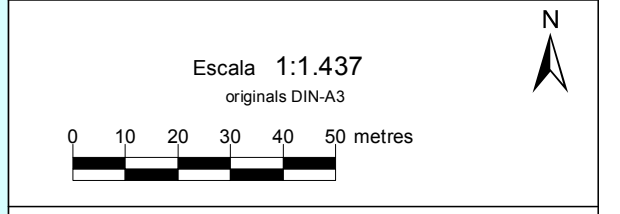
Memòria de la intervenció arqueològica al carrer d'en Serra 18 – Còdols 25 (Barcelona) Codi 0711/17. Juny-Juliol 2017.

DOCUMENTACIÓ PLANIMÈTRICA

NOM DEL PROJECTE
INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA AL CARRER CÒDOLS, 25 / CARRER D'EN SERA 18.
CODI: 071/17
MUNICIPI
BARCELONA
DISTRICTE
CIUTAT VELLA

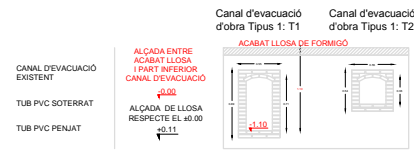
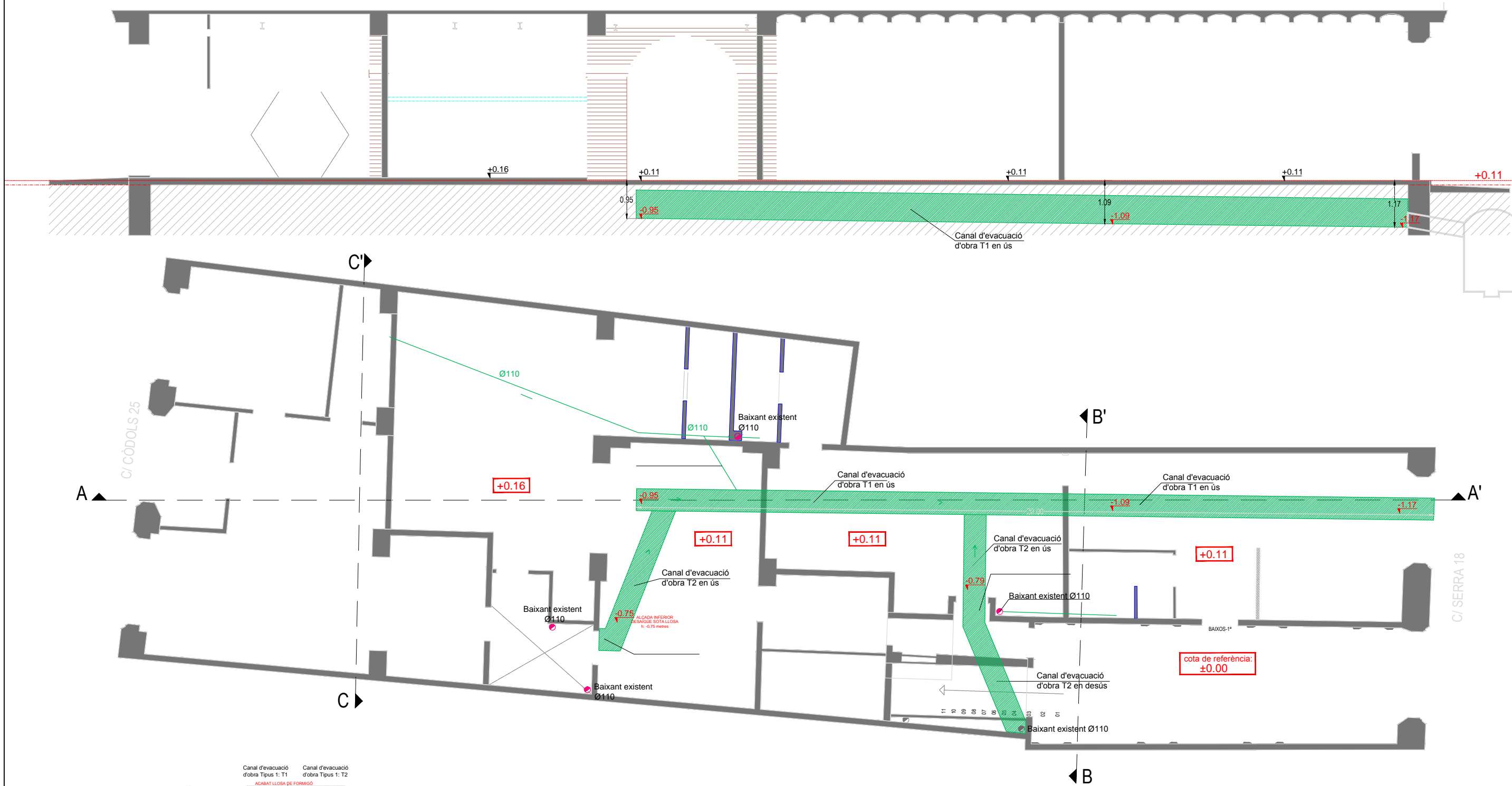
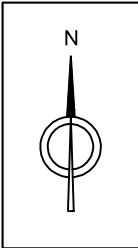
LLEGGENDA

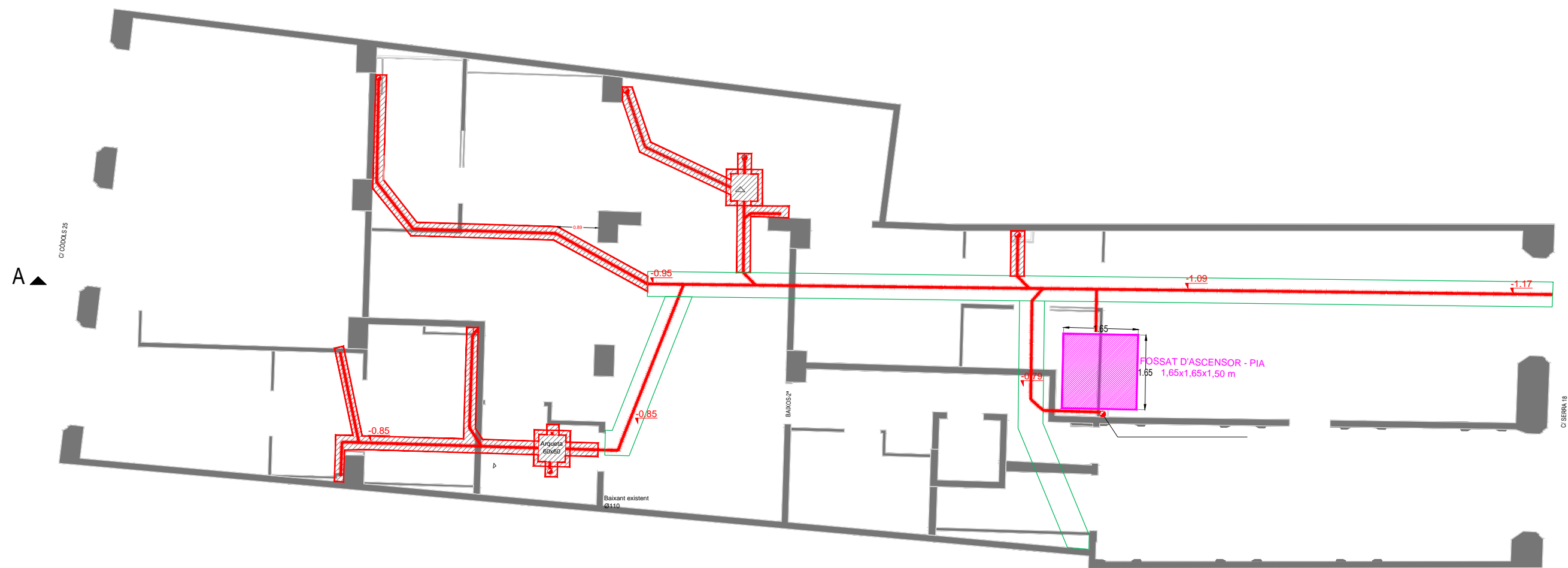
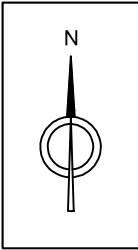

ATICS

BASE CARTOGRÀFICA: ICC www.icc.cat
 PROJECCIÓ UTM FUS 31N / ETRS 89

PLÀNOL NÚM.: 1

	Claveguera UE014 existent
	Nous ramals per a la claveguera UE014.

